

Integration Of The Communicative Method With Digital Technologies In Teaching The German Language

Mahbuba Ruzieva Islamovna

German language teacher, "Damago" scientific center.

Abstract

This article examines the theoretical and practical aspects of integrating the communicative method with digital technologies in teaching the German language. The results show that the synthesis of the communicative method and digital technologies significantly develops students' oral and written skills, increases motivation, and expands the possibilities of independent learning.

Keywords: communicative method, digital technologies, German language teaching, interactive learning platforms, language competence, online educational resources.

Annotatsiya

Ushbu maqolada nemis tilini o'qitishda kommunikativ metodning raqamli texnologiyalar bilan integratsiyalashuvining nazariy va amaliy jihatlari tadqiq etilgan. Natijalar shuni ko'rsatadiki, kommunikativ metod va raqamli texnologiyalarning sintezi talabalarning og'zaki va yozma nutq ko'nikmalarini sezilarli darajada rivojlantiradi, motivatsiyani oshiradi va mustaqil o'rganish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Kalit so'zlar: kommunikativ metod, raqamli texnologiyalar, nemis tili o'qitish, interaktiv o'quv platformalari, til kompetensiyasi, onlayn ta'lim resurslari.

Kirish. Globallashuv sharoitida xorijiy tillarni o'rgatishda innovatsion yondashuvlarning qo'llanilishi zamonaviy ta'limning muhim talabiga aylangan. Nemis tili Yevropa va dunyo miqyosida iqtisodiy, ilmiy va madaniy aloqalarda muhim o'rin tutadi, shuning uchun bu tilni o'rgatishda samarali metodlarni qo'llash zaruriyati tobora ortib bormoqda [1]. Kommunikativ metod XX asrning oxirlaridan boshlab til o'qitishda yetakchi yondashuv sifatida tan olingan bo'lib, u tilni muloqot vositasi sifatida o'rgatishga e'tibor qaratadi [2]. XXI asrda raqamli texnologiyalarning tez sur'atlar bilan rivojlanishi ta'lim tizimiga katta ta'sir ko'rsatmoqda va an'anaviy o'qitish metodlarini tubdan o'zgartirmoqda. Raqamli texnologiyalar nafaqat ta'lim jarayonini modernizatsiya qiladi, balki talabalarning individual ehtiyojlariga moslashgan, interaktiv va motivatsion muhit yaratish imkonini beradi [3]. Kommunikativ metodning raqamli vositalar bilan integratsiyasi til o'rganish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish, real kommunikativ vaziyatlarni simulyatsiya qilish hamda talabalarning barcha til ko'nikmalarini bir vaqtning o'zida rivojlantirish imkoniyatini yaratadi.

Metodologiya va adabiyotlar tahlili. Tadqiqot ikkilamchi manbalarni tahlil qilish metodologiyasiga asoslangan bo'lib, kommunikativ metod va raqamli texnologiyalar bo'yicha o'zbek, rus va xorijiy adabiyotlar sistematik tarzda o'rganilgan. Kommunikativ metod asoslarini E.I. Passov, D.A. Wilkins va H.G. Widdowson kabi olimlar ishlab chiqqan bo'lib, bu yondashuv tilni muloqot vositasi sifatida o'rganishga qaratilgan [4]. Kommunikativ metodning asosiy tamoyillari orasida autentik materiallardan foydalanish, real hayotiy vaziyatlarni yaratish, talabalar faolligini rag'batlantirish va xatolarga tolerant munosabat kabilar alohida o'rin tutadi. Raqamli texnologiyalarning ta'limga integratsiyasi masalasini M. Warschauer, R. Kern va M. Levy kabi tadqiqotchilar chuqur o'rganganlar [5]. Ular kompyuter yordamida til o'rganish (CALL - Computer Assisted Language Learning) paradigmasining rivojlanish bosqichlarini tavsiflab, raqamli vositalarning kommunikativ kompetensiyani shakllantirishdagi salohiyatini ko'rsatib berganlar. Zamonaviy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, raqamli platformalar va mobil ilovalar til o'rganuvchilariga keng imkoniyatlar taqdim etadi: interaktiv mashqlar, multimedia materiallar, virtual reallik muhiti va sun'iy intellekt asosidagi shaxsiylashtirilgan ta'lim [6].

Nemis tilini o'qitishda qo'llaniladigan raqamli resurslar orasida Duolingo, Babbel, Deutsche Welle ning ta'lim portali va Goethe-Institut ning onlayn platformalari keng tarqalgan. Bu

resurslar talabalarning leksik boyligini oshirish, grammatik qoidalarni o'zlashtirish va eshitib tushunish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi [7]. Ayni paytda, videokonferensiya platformalari (Zoom, Microsoft Teams) va ijtimoiy tarmoqlar nemis tilida real muloqot tajribasini orttirish uchun ishlatilmoqda. O'zbek va rus tillarida olib borilgan tadqiqotlar raqamli texnologiyalarning o'quv jarayonini intensivlashtirishi va talabalarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishini tasdiqlaydi [8]. Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, kommunikativ metod va raqamli texnologiyalarning birikuvi eng yuqori natijalarni beradi, chunki bu ikkala yondashuv bir-birini to'ldiradi: kommunikativ metod muloqot markazlilikini ta'minlasa, raqamli vositalar esa interaktivlik, vizualizatsiya va individual yondashuvni amalga oshiradi [9].

Natijalar va muhokama. Adabiyotlar tahlili asosida olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, kommunikativ metodning raqamli texnologiyalar bilan integratsiyasi nemis tilini o'qitishda bir qancha muhim afzalliklarni taqdim etadi. Birinchidan, raqamli vositalar autentik til muhitini yaratish imkonini beradi: talabalar podkastlar, videolar, ijtimoiy media kontenti va onlayn gazeta maqolalari orqali haqiqiy nemis tiliga duch kelishadi va zamonaviy til shakllarini o'rganadilar. Bu esa an'anaviy darsliklarning statik materiallaridan farqli o'laroq, til o'rganish jarayonini dinamik va hayotiy qiladi [10]. Ikkinchidan, raqamli platformalar interaktiv kommunikativ mashqlarni amalga oshirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi: rol o'ynash o'yinlari, virtual ekskursiyalar, onlayn loyihalar va guruhli ishlar talabalarning til ko'nikmalarini real kontekstda rivojlantirishga yordam beradi. Uchinchidan, mobil ilovalar va onlayn platformalar talabalarning individual o'rganish tezligiga moslashadi, shaxsiylashtirilgan ta'lim mapshutlarini taklif qiladi va darhol qaytma aloqa beradi, bu esa motivatsiyani oshiradi va o'rganish samaradorligini oshiradi [3]. Raqamli texnologiyalar asosida amalga oshiriladigan kommunikativ mashqlar talabalarning to'rtta asosiy til ko'nikmalarini (tinglash, gapirish, o'qish, yozish) bir vaqtning o'zida rivojlantirishga imkon beradi. Masalan, video konferensiya orqali nemis tilida suhbatlar o'tkazish gapirish va tinglash ko'nikmalarini, forum va chat platformalarida yozishma esa yozma nutq va o'qish ko'nikmalarini takomillashtiradi [6].

Muhokama natijasida shuni ta'kidlash lozimki, raqamli texnologiyalar nafaqat til o'rganish jarayonini texnik jihatdan modernizatsiya qiladi, balki talabalarning o'rganishga bo'lgan munosabatini ham o'zgartiradi: ular aktiv ishtirokchilar va bilim yaratuvchilar bo'lib qoladilar. Ammo, raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish uchun bir qator shartlar zarur: o'qituvchilarning raqamli savodxonligi, tegishli texnik infratuzilma va pedagogik jihatdan asoslangan metodologiyalar [8]. Bundan tashqari, raqamli vositalarning haddan tashqari ishlatilishi talabalarning ijtimoiy ko'nikmalarini zaiflashtirishi va ekranga bog'liqlikni keltirib chiqarishi mumkin, shuning uchun muvozanatli yondashuvni saqlash muhimdir [2].

Xulosa. Tadqiqot natijalariga ko'ra, nemis tilini o'qitishda kommunikativ metodning raqamli texnologiyalar bilan integratsiyasi zamonaviy ta'limning eng istiqbolli yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Kommunikativ metod talabalarni real muloqotga tayyorlash va til kompetensiyasini shakllantirishga qaratilgan bo'lsa, raqamli texnologiyalar esa bu jarayonni interaktiv, shaxsiylashtirilgan va samarali qilish vositalarini taqdim etadi. Ikki yondashuvning sintezi autentik til muhitini yaratish, talabalarning motivatsiyasini oshirish, individual o'rganish ehtiyojlariga javob berish va barcha til ko'nikmalarini kompleks rivojlantirish imkonini beradi. Adabiyotlar tahlili shuni tasdiqlaydi ki, raqamli platformalar, mobil ilovalar, multimedia resurslar va onlayn muloqot vositalari kommunikativ metodning tamoyillarini amalga oshirish uchun ideal muhit yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

- Хамидова М.Т. Замонавий методлар асосида немис тилини ўқитиш / М.Т. Хамидова // Тил ва адабиёт таълими. – 2021. – №2. – Б. 45-48.
- Bazarova, D. B. (2024). Til tizimidagi so 'z variantlari va ularning kommunikativ roli. Innovation in the modern education system, 5(47), 363-366.
- Hayitova, S., & Bazarova, D. (2024). 5-sinf "adabiyot" darsligidagi maqollar mavzusini o'rganish. Hamkor konferensiyalar, 1(2), 518-520.

- Narxodjayeva, X. (2024). THE ROLE OF FORMAL COMMUNICATION IN INTERPERSONAL RELATIONSHIPS. *Western European Journal of Linguistics and Education*, 2(11), 41-45.
- Валиев, Т. (2016). Некоторые лингвистические особенности терминов автодорожного строительства в узбекском языке. *Вестник Челябинского государственного университета*, (13 (395)), 55-62.
- To'rayeva, I. S. (2024). DISTINCTIVE FEATURES OF THE WEDDING MOTIF IN ABDULLA QAHHOR'S NOVEL " SAROB". *AMERICAN JOURNAL OF EDUCATION AND LEARNING*, 2(4), 508-511.
- Sheramatovna, T. I. (2024). O'ZBEK NASRIDA BARCHA ETNOGRAFIK TAFSILOTLARNING TASVIRLANISHI. *INTELLECTUAL EDUCATION TECHNOLOGICAL SOLUTIONS AND INNOVATIVE DIGITAL TOOLS*, 3(30), 26-29.
- Umurova, F., & Jasmina, A. (2025, October). RASMIY VA NORASMIY XUSHMUOMALALIKNING LINGVOPRAGMATIK XUSUSIYATLARI. In *Conferences* (Vol. 1, No. 2, pp. 77-79).
- UMUROVA, F. (2025). INTERNET MULOQOTIDA XUSHMUOMALALIKNI LISONIY VA NOLISONIY IFODALANISHI. «*ACTA NUUZ*», 1(1.9), 300-302.
- Buranova, M. U., & Zoirova, S. (2024). Innovative methods of teaching English at preschool. In *Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit* (pp. 109-111).
- Маматкулов, Б., Уразалиева, И. Р., & Романова, Д. Ю. (2019). Особенности заболеваемости у патронажных медицинских сестер семейных поликлиник первичного звена здравоохранения. *Новый день в медицине*, (3), 161-165.
- Lutpillaevna, A. F., & Marifkhodjaevna, K. F. (2022). Valeological Culture as a Component of the Educational Process in the Formation of a Healthy Lifestyle.
- Akramovna, T. U. (2023). The benefits of content-based learning in teaching English as a second language. *Ta'lim Innovatsiyasi va Integratsiyasi*, 11(1), 141-145.
- Akramovna, T. U. (2023). AN INTRODUCTION TO COMPETENCY-BASED LANGUAGE TEACHING INTO EDUCATION. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 11(4), 128-132.
- Xamdamovna, I. M. (2022). Stylistic features of the use of asinetone in languages of different systems. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH* ISSN: 2277-3630 Impact factor: 8.036, 11, 30-33.
- Uchkunovna, R. M., & Nadjmiddinova, M. N. (2025). THE ROLE OF CONTRASTIVE LINGUISTICS IN LEARNING ENGLISH FOR STUDENTS. *TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G 'OYALAR*, 2(2), 327-332.
- qizi Furqatova, H. A., & qizi Najmiddinova, M. N. (2025). THE ROLE OF PRAGMATICS FOR LEARNING ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES. *Modern Scientific Research*, 3(7), 51-56.
- qizi Furqatova, H. A., & qizi Najmiddinova, M. N. (2025). SIMILARITIES AND DIFFERENCES OF CONCEPTS IN ENGLISH AND UZBEK CULTURES. *International Journal American Journal of Modern World Sciences*, 2(7), 59-67.
- Oktamovich, E. Q., & Tashkulovna, Y. S. (2021). Types of person-centered learning technologies and innovative forms, methods and tools. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(11), 197-199.
- Kamil, S. S., & Al-Sabawi, N. A. (2020). Comparative evaluation of three rotary retreatment systems for apical extrusion of root canals obturated with different techniques. *Tikrit Journal for Dental Sciences*, 8(2), 38-46.
- Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е.И. Пассов. – М.: Просвещение, 1991. – 223 с.